

Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej
w Bydgoszczy
Nr 13 (2018)
ISSN 1896-5903
e-ISSN 2450-3274

The Annals of Kujawy and Pomorze University in Bydgoszcz

TRANSDISCIPLINARY STUDIES on CULTURE (and) EDUCATION

TRANSDYSCYPLINARNE STUDIA o KULTURZE (i) EDUKACJI

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Zadania: Stworzenie anglojęzycznej wersji „Rocznika Naukowego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji” oraz Rozszerzenie grona recenzentów „Rocznika Naukowego Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy. Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji” o naukowców z zagranicy – finansowane w ramach umowy 720/P-DUN/2018 ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego przeznaczonych na działalność upowszechniającą naukę.

Rocznik Naukowy Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy
Transdyscyplinarne Studia o Kulturze (i) Edukacji

Redaktor Naczelna: prof. nadzw. KPSW, dr hab. Monika Jaworska-Witkowska

Sekretarz redakcji: dr Marta Małecka

Redaktorzy statystyczni: dr Beata Bazeli, dr Sławomir Pasikowski

Redaktorzy językowi: Agnieszka Florczak, Joanna Szefer

Międzynarodowa Rada Naukowa (International Scientific Board):

(a) z zagranicy:

Jean-Marie BARBIER (France) – teoria pracy socjalnej

Oldrich CHYTIL (Ostrava, Czechy) – nauki społeczne

Lorraine FILION (Montreal, Canada) – praca socjalna

Henry A. GIROUX (McMasters University, Hamilton, Canada) – pedagogika krytyczna

Jan JAGODZINSKI (University of Edmonton, Canada) – psychoanaliza

Miloš JLIŽL (Univerzita Jana Amose Komenského Praha, Czechy) – kultura, edukacja

Grzegorz KACZYNSKI (Università di Catania, Italia) – socjologia edukacji

Mariusz KOZAK (Columbia University, USA) – kognitywistyka, muzykologia

Sławomir MAGALA (Erasmus University, Rotterdam, Holland) – zarządzanie międzykulturowe

Jonas RUSKUS (Vytautas Magnus University in Kaunas, Litwa) – pedagogika społeczna i praca socjalna

Alina SBRUIEVA (Sumy Makarenko State Pedagogical University, Ukraina) – pedagogika porównawcza

Galina TARASENKO (Państwowy Uniwersytet Pedagogiczny, Winnica, Ukraina) – pedagogika wczesnoszkolna, przedszkolna

Antonin WAGNER (Szwajcaria) – teoria pedagogiki społecznej

Rong ZHANG (NanKai University, Tinjan, (Chiny) – komunikacja międzykulturowa

(b) z kraju:

Marian BYBLUK (KPSW, Bydgoszcz) – pedagogika opiekuńczo-wychowawcza

Krzysztof JAKUBIAK (Uniwersytet Gdański) – historia myśli pedagogicznej

Wojciech KOJS (Wyższa Szkoła Biznesu, Dąbrowa Górnicza) – pedagogika ogólna, dydaktyka ogólna

Paweł JĘDRZEJKO (Uniwersytet Śląski) – filologia, amerykanistyka

Stanisław KOWALIK (AWF, Wrocław) psychologia społeczna i rehabilitacyjna

Zbigniew KWIECIŃSKI (UMK Toruń) – socjologia edukacji

Krzysztof MALISZEWSKI (Uniwersytet Śląski) – pedagogika kultury

Zbigniew MAREK (Akademia Ignatianum, Kraków) – aksjologia pedagogiczna, andragogika

Ewa MARYNOWICZ-HETKA (Uniwersytet Łódzki) – pedagogika społeczna i praca socjalna

Łukasz MICHALSKI (Uniwersytet Śląski, Katowice) – historia myśli pedagogicznej, filozofia edukacji, pedagogika ogólna

Julita ORZELSKA (Uniwersytet Szczeciński) – pedagogika wczesnoszkolna, pedagogika ogólna

Tomasz SZKUDLAREK (Uniwersytet Gdański) – pedagogika ekonomiczna

Anna WALULIK (Akademia Ignatianum, Kraków) – aksjologia pedagogiczna, andragogika

Elżbieta WĄSIK (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza, Poznań) – językoznawstwo ogólne, ekologia mniejszości językowych

Barbara WILGOCKA-OKOŃ (Uniwersytet Warszawski) – pedagogika wczesnoszkolna

Lista recenzentów:

Prof. dr hab. Wiesław Andrukowicz

Prof. dr Arunas Augustinatis

Ks. prof. dr hab. Andrzej Bohdanowicz

Prof. dr hab. Oleksandra Jankowych

Dr Andrzej Janke

Prof. dr hab. Juliusz Jundził

Prof. dr hab. Barbara Kaja

Prof. dr hab. Maria Urlińska

Prof. Al, dr hab. Klaudia Węc

Prof. dr hab. Andrzej Wojciechowski

Prof. dr Elena Jolanta Zabarskaite

Projekt okładki: Małgorzata Truskawa

Okładka – portret Vincenta van Gogh'a namalowany przez prof. KPSW, dr hab. Monikę Jaworską-Witkowską, zdjęcie wykonane przez Patrycję Siudę.

Skład i łamanie: MARPRES

© Copyright by Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa w Bydgoszczy

Adres redakcji: Wydawnictwo Kujawsko-Pomorskiej Szkoły Wyższej w Bydgoszczy
ul. Toruńska 55-57, 85-023 Bydgoszcz, tel. 52-339-30-26,
e-mail: transdyscyplinarne@kpsw.edu.pl e-mail: wydawnictwo@kpsw.edu.pl

PL ISSN 1896-5903

Redakcja nie wypłaca honorariów autorskich.

SPIS TREŚCI / TABLE OF CONTENTS

W STRONĘ EKOLOGII UMYŚLU TOWARDS THE ECOLOGY OF THE MIND

Lech Witkowski

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

Ecology in the face of civilizational addictions 9

Grzegorz Piekarski

AKADEMIA POMORSKA W SŁUPSKU

**Towards a transversal approach to thinking and acting
in the realm of social work. Tropes and attempts
at reading the idea of an ecological perception of the world
by Gregory Bateson** 23

Małgorzata Kaliszewska

UNIwersYTET JANA KOCHANOWSKIEGO W KIELCACH

“Ecology of mind” and health promotion 38

Z HISTORII MYŚLI PEDAGOGICZNEJ FROM THE HISTORY OF PEDAGOGICAL THOUGHT

ks. Mariusz Kuciński

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY/CSR

o. Paweł Warchoł

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Pedagogical phenomenon in the teaching of Edith Stein
(Teresa Benedicta of the Cross)** 51

Marian Bybluk

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

The hidden school curriculum of Wasilij Suchomliński 68**PRZESZUKIWANIE TEKSTÓW KULTURY
SEARCHING FOR CULTURE TEXTS****Monika Jaworska-Witkowska**

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Substantial, spatial, visual texts on experimenting with poetry,
form, structure and reading** 83**Tadeusz Kobierzycki**

INSTYTUT EGO-ANALIZY ASKEION W WARSZAWIE

**The dance scene and the processes of the aesthetic transgression
of the body** 93**Małgorzata Muszyńska**

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Visual analogies in aesthetic education. Cross-sectional
and experimental studies**115**Marta Chyła**

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

Reflective (in)adequacy151**Tomasz Karpiński**

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**The way to myself: In the perspective of contemporary humanities
narration**161**EDUKACJA DEMOKRATYCZNA JAKO PODSTAWA
REWITALIZACJI SPOŁECZEŃSTWA / DEMOCRATIC EDUCATION
AS A BASIS FOR THE REVITALIZATION OF THE SOCIETY****Elżbieta Strutyńska, Błażej Przybylski**

AKADEMIA PEDAGOGIKI SPECJALNEJ IM. MARII GRZEGORZEWSKIEJ

**On democratization and self-governance – a socio-pedagogical
perspective**175

Kinga Majchrzak-Ptak

UNIwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

An emancipatory-critical paradigm of student education**as an alternative to corporate education191****Iwona Murawska**

UNIwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

Giftedness in lifelong perspective. A postulate for extension**of the research area203****Katarzyna Stefanowicz-Zawiszewska**

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

Otherness, tolerance, social integration – multiculturalism**in Polish preschool215**

**KSZTAŁCENIE W ZAKRESIE SEKSUALNOŚCI JAKO WYZWANIE
EDUKACJI / EDUCATION WITHIN SEXUALITY AS A CHALLENGE
OF EDUCATION**

Justyna Ratkowska-Pasikowska

UNIwersytet Łódzki

Womanhood in prison isolation. Recovering fragments**of normative order227****Monika Staszewicz**

WYŻSZA SZKOŁA INFORMATYKI I EKONOMII TWP W OLSZTYNIE

International recommendations in the field of sexual education**of children and youth236****Monika Dąbkowska**

UNIwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu

The consequences of childhood sexual abuse in adults with**intellectual disabilities248**

**SPOŁECZNE KONTEKSTY EDUKACJI SPECJALNEJ
SOCIAL CONTEXTS FOR SPECIAL EDUCATION**

Marzenna Zaorska

UNIwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Pressing within (and on) special pedagogy263

Hanna Rudomska

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Social functioning of a student with Prader-Willi Syndrome
in educational system**272

Oliwia Gawrział, Magdalena Prentka

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

Sence of coherence in patients with multiple sclerosis289

**PRACA SOCJALNA JAKO FORMA WSPARCIA RODZINY
SOCIAL WORK AS A FORM OF FAMILY SUPPORT**

Maria Kuchcińska

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Anxieties of aging and elderly people concerning maintenance /
recovery of health**303

Marcin Kania

**Psychical well-being and the family relation system (development,
crisis, evolution)**316

Marta Małecka

KUJAWSKO-POMORSKA SZKOŁA WYŻSZA W BYDGOSZCZY

**Systemic work with a family with alcohol-related problem
as a basis of social work**331

Z uwagi na zachowanie oryginalności tekstów naukowych, redakcja podjęła decyzję o zachowaniu pierwotnych wersji aparatu naukowego zastosowanego przez autorów.